



ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри менеджменту та бізнесу  
Протокол № 1 від 29.08.2019 р.

Розробники:

Миронова О. М., к.е.н., доц. кафедри менеджменту та бізнесу.

**Лист оновлення та перезатвердження  
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

## 1. Вступ

### Анотація навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна необхідна для формування загальних навичок рішень щодо управління інноваційним розвитком. Основними завданнями вивчення дисципліни "Управління інноваційним розвитком" є вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем, забезпеченням результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективністю інвестування в інновації.

**Мета навчальної дисципліни:** формування знань та вмінь щодо забезпечення управління інноваційним розвитком економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу.

Курс	2	
Семестр	3	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20
	семінарські, практичні	20
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	залік	

### Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Сучасні теорії менеджменту	Стратегії менеджменту
Філософія науки	Крос-культурний менеджмент
Методологія та організація наукових досліджень	

## 2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

<b>Компетентності</b>	<b>Результати навчання</b>
здатність використовувати інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування	знання та практичне використання світового досвіду управління інноваційним розвитком
здатність використовувати основні технології охорони прав та економіки інтелектуальної власності, зокрема стандарти й об'єкти права інтелектуальної власності	практичне застосування наукових розробок та інноваційних ідей під час формування ринку
здатність збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару або послуги	обґрунтування напрямків пріоритетного інноваційного розвитку з урахуванням потреб та особливостей національної економіки
здатність оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування	розробка та обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Змістовий модуль 1. Управління інноваціями з урахуванням циклічності економічного розвитку**

##### **Тема 1. Інноваційний розвиток підприємства.**

Визначення найбільш змістовних визначень інноваційного розвитку; визначення змісту "інновацій" та "інноваційної діяльності"; перетворення досягнень науково-технічного прогресу в реальні нові технології, товари, послуги, методи організації та управління виробничими процесами підприємств; розгляд інноваційного процесу як сукупності здійснюваних у просторі і часі якісно нових прогресивних змін, які носять назву процесів впровадження нової техніки. Поняття "розвиток", розгляд видів розвитку: екстенсивного та інтенсивного; екзогенного (розвиток, що визначається лише зовні, навколишнім світом) та ендогенного (розвиток, джерело якого знаходиться усередині об'єкта, що розвивається); еволюційного і революційного; прогресивного і регресивного.

##### **Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку.**

Концепція та ключові характеристики нової парадигми управління інноваційним розвитком підприємства. Розгляд класифікацій інновацій за різними ознаками, різними вченими: зокрема за розповсюдженням – одиничні та дифузні; за місцем у виробничому процесі – сировинні, забезпечуючі та продуктові; за спадкоємністю – заміщуючі, скасовуючі, новітні, відкриваючі та ретровведення; за охопленням очікуваної частки ринку – локальні, системні, стратегічні; за інноваційним потенціалом та ступенем новизни радикальні, комбінаторні та вдосконалюючі.

##### **Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування.**

Інноваційний розвиток підприємства як складна економічна категорія. Методичні підходи до оцінки інноваційного розвитку промислового підприємства.

##### **Тема 4. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства**

Формування стратегій інноваційного розвитку підприємства. Пошук та розширення нових можливостей підприємства. Аналіз зовнішньої та внутрішньої позиції підприємства. Методи пошуку та аналізу інноваційних можливостей. Прогнозування розвитку бізнес-моделей і технологій.

#### **Змістовий модуль 2. Форми та інфраструктура інноваційного розвитку**

##### **Тема 5. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку.**

Множинність організаційних форм і функцій фахівців в інноваційній діяльності. Розгляд основних організаційних форм, які забезпечують розвиток інноваційної діяльності: технопарку – спеціальної організації, у якій об'єднані науково-дослідні інститути, об'єкти індустрії, ділові центри, виставкові майданчики, навчальні заклади, а також обслуговуючі об'єкти: кошти транспорту, під'їзні колії, житлове селище, охорона, технополісу – як центру впровадження досягнень науки й техніки, посередника між фундаментальними результатами досліджень і виробничими структурами та інтересами регіонів; регіональних науково-промислових комплексів, науково-технічних центрів; бізнес-інкубаторів; спеціалізованих підрозділів підприємства – творчих бригад, проектних груп; венчурних підприємств; консультативних й аналітичних фірм; стратегічних альянсів; тимчасових науково-технічних колективів. Форми малого інноваційного підприємництва. Відмінність фірм-

інкубаторів першого, другого та третього типу. Слід розглянути переваги венчурних фірм, так як концентрація фінансових і матеріально-технічних ресурсів за обраним напрямом дослідження; вузька спеціалізація наукових пошуків або розробка невеликого кола технічних ідей; високий рівень мотивації праці кваліфікованих спеціалістів; гнучкість і мобільність з урахуванням ринкової кон'юнктури; можливість швидкої переорієнтації на інші напрями; відсутність бюрократизму в управлінні, мобільність організаційної структури; швидка комерційна реалізація ідеї, технології. Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах. Основні форми міжфірмового співробітництва: угоди про співробітництво за окремими аспектами діяльності; створення спільних підприємств; угоди про поглинання новаторських дрібних фірм великими компаніями з метою придбання нових технологій; установа підрядних відносин (на основі довгострокових договорів) між постачальниками матеріалів і комплектуючих виробів і їхніх споживачів.

### **Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій.**

Інфраструктура ринку інновацій як складна економічна категорія. Методичні підходи до характеристики інфраструктури ринку інновацій. систему інформаційного забезпечення, яка дає доступ до баз і банків даних для всіх зацікавлених, незалежно від форм власності; експертиза інноваційних програм, проектів, пропозицій, заявок; фінансово-економічне забезпечення інноваційної діяльності, використовуючи різні джерела надходження коштів; сертифікація наукової продукції, відповідні послуги у сфері метрології, стандартизації, контроль якості; просування нововведень на регіональні, міжрегіональні, іноземні ринки, включаючи виставкову, рекламну, маркетингову діяльність, патентно-ліцензійну роботу, захист інтелектуальної власності; підготовку кадрів для інноваційної діяльності в умовах ринкової економіки.

## **4. Порядок оцінювання результатів навчання**

Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі підсумкової контрольної роботи як залік з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля (максимальна сума – 40 балів).

Порядок проведення поточного оцінювання знань здобувачів. Оцінювання знань здобувача під час лекційних, практичних (семінарських) занять та виконання індивідуальних науково-дослідних завдань проводиться за такими критеріями:

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних та практичних заняттях;

перевірка практичних завдань за заданою темою;

перевірка індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) за заданою тематикою.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі письмової контрольної роботи, яка включає теоретичні питання, тестові запитання та практичні завдання для розв'язання.

Порядок проведення поточного оцінювання знань здобувачів. Оцінювання знань здобувача під час практичних та лабораторних занять проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою у процесі розгляду проблемних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків під час виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання здобувача або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. У ході оцінювання лабораторних робіт увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувачів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувачів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку.

Критеріями оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі визначення загальної суми балів за семестр на основі технологічної карти.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної

Здобувача слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами поточного та підсумкового контролю упродовж семестру дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час заліку, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

**Розподіл балів за тижнями**  
(вказати засоби оцінювання згідно з технологічною картою)

Теми змістового модуля		Лекційні заняття	Практичні заняття	Завдання за темами	Підсумкова контрольна робота	Індивідуальне науково-дослідне завдання	Усього
Змістовий модуль 1.	Тема 1	2	2				4
	Тема 1	2	2				4
	Тема 2	2	2				4
	Тема 2	2	2	5			9
	Тема 3	2	2				4
	Тема 4	2	2	5			9
Змістовий модуль 2.	Тема 5	2	2				4
	Тема 5	2	2	5			9
	Тема 6	2	2	5			9
	Тема 6	2	2		20	20	44
<b>Усього</b>		20	20	20	20	20	100

**Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

**5. Рекомендована література**

**Основна**

1. Лепейко Т. І. Управління інноваційними процесами на промислових підприємствах: методологія та практика [Текст] : монографія. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 219 с
2. Гриньов А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління [Текст] : монографія. – Х.: ІНЖЕК, 2003. – 304 с.
3. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком [Текст] : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми : Університетська книга; Княгиня Ольга, 2005. – 324 с.



4. Коюда, В. О. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності [Текст] = Innovation activities of enterprise and assessment of their effectiveness : монографія: присвяч. 80-річчю заснування ХНЕУ / Харківський національний економічний університет. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 223 с.

5. Управління інноваційною діяльністю [Текст] : монографія: Присвяч. 80-річчю заснування Харківського національного економічного університету / [під заг. ред. О.М. Ястремської, Г.В. Верещагіної]; Харківський національний економічний університет. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 402 с.

6. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства [Текст] : навч. посіб.; присвячується 80-річчю заснування ХНЕУ / Харківський національний економічний університет. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 388 с.

7. Верещагіна, Г. В. Інноваційний менеджмент [Текст] : конспект лекцій / Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 226 с.